

Acties deelnemers kennisdag DPZW DPRA

- Pijnlijke waarheden vertellen: overheid legt uit wat en waarom bepaalde functies op sommige plekken niet meer kunnen (concreet maken en eerlijk zijn).
- De agrarische praktijk binnen het waterschapskantoor brengen. Waterschap en landbouw verbinden.
- Vaker WBS inbrengen in RO proces, dagelijks, ook met bewoners.
- In elk projectoverleg de vraag stellen: wat kunnen wij doen, hoe geven we dit vraag vraagstuk een plek in ons project.
- De investeringsplannen en duurzaamheidsdoelen van overheden in mijn regio naast elkaar leggen.
- Kennisdeling over klimaatbestendig wonen stimuleren en aanjagen. Informatie brengt mensen in beweging.
- Wateropgaven (bij droogte en wateroverlast) verbinden met RO en landgebruik en liefst met burgers door lokale werksessies
- Adaptatie: signaleringsopties helpen vergroten en ... beter beprijsen.
- Mooie initiatieven media aandacht geven.
- Gebruiken van inzichten vanuit het verleden om te leren hoe huidige bodem / water systeem kan worden ingericht.
- Nu doe ik onderzoek over de vraag wat we als NL kunnen leren van internationale ervaringen bij het beperken van de (impact) van droogte problematiek.
- Klimaat een verplicht vak maken in het onderwijs.
- Meerlaagse kennisontwikkeling initiëren.
- Meer wet en regelgeving die aangeeft wat wel en niet goed is om te zorgen dat we klimaatbestendig worden.
- Blijven roepen bij BZK: aanpassen bouwbesluit om benutten regenwater voor wc, wasmachine, tuin etc verplicht te maken bij nieuw/ verbouw woningen en bedrijven.
- Bewustwordingscampagnes: via facebook en social media. Faciliteren van bewoners. Bevolking is de sleutel. Dit moet veel meer meegenomen worden in alles wat politie, bestuurders en wetenschap bedenken.
- Collega's inspireren met een wenkend perspectief. Inspiratie van vandaag gebruiken 16
- Jezelf uitnodigen bij de tafels buiten de bubble en sectorale muren doorbreken.
- Principe levende bodem water sturend morgen aan de professionals van overmorgen (HBO onderwijs) overbrengen en hiermee de inspiratie van Jannemarie en Wieke meenemen. Transitie begint bij de jongeren.
- kennis in lange rapporten toegankelijk maken door met gebruikers in gesprek te gaan.
- De landelijk politiek adviseren om te komen met een Minister voor ruimte en bodem/water ondergrond.
- In regeerakkoord: fonds instellen voor de 10 meest kwetsbare wijken/ gebieden in de bestaande omgeving klimaat adaptief te maken.
- Opleiding starten over water en bodem sturend. 3^e laag (meervoudig sturend maken), daarmee professionals beïnvloeden.
- Sessie leiden over wie betaalt de rekening? Verbinden en versterken rol financiële sector.
- Water op straat accepteren.
- Tegelwippen, onderzoeken waterstofproductie mbv zout water ipv zoetwater.
- Alle onnodig verharde oppervlakken in de stad blauw-groen biodivers inrichten.
- Dan maar zonder budget toch beginnen met de 2^e fase landgoederen zone Baakse Beek.
- Robuust groene ecologische zones door het bebouwde en onbebouwde gebied in een steeds fijnmaziger sfeer.
- Maximeer het % verharding in nieuwe ontwikkelingen.
- Grenzen stellen, denken vanuit het systeem en wat het systeem aankan.
- Reserveer bij alle stedelijke projecten minimaal 5% van de ruimte extra voor water en of groen.
- Keuze bronnen drinkwater goed maken.
- Investeren in juiste kennisvragen, ongeacht het scenario voor de toekomst, gereed zijn qua kennis.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen wijzen op klimaatscenario's en de gevolgen ervan voor de leefomgeving op gebied van veiligheid en gezondheid (scenario's die inzichtelijk maken

welke potentiële schade en slachtoffers de gevolgen kunnen zijn van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling).

- Als iemand uit het bedrijfsleven kunnen wij bij ieder project onze partners op klimaatadaptatie wijzen.
- Stoppen met groots en meeslepend, geen geweldig totaalplan zonder einde maar adaptief en in stapjes.
- Zorgen dat mijn waterschap klimaatbestendig wordt.
- Bouwen op palen van nieuwe woonhuizen de standaard laten zijn.
- Drijvende vegetatiematten in grachten.
- Klimaatbestendige stuwen ontwerpen voor het regionale watersysteem waarmee water beter vastgehouden kan worden in droge perioden.
- Steenbreek, projecten deze inzaaien met inheemse bloemen en grassen.
- Werk: samenwerken overheid en belanghebbenden, individu ondergeschikt aan collectief belang. Verbinden sociaal domein en verbeteren leefomgeving. Prive KA tuin, wateropvang, straat vergroenen, bewoners activeren.
- Blad laten liggen ter bevordering van bodem kwaliteit en biodiversiteit.
- Nu individueel: bewust leven dus obv beschikbare kennis duurzame keuzes maken. Professioneel: ongemakkelijke gesprekken aankaarten en voeren.
- Schrijf en deel uitkomsten van onderzoek in begrijpelijke taal met duidelijke actie punten en richtingen zodat we vooruit kunnen ipv stilstaan.
- Zorgen dat informatie toegankelijk is via klimaatadaptatienederland.nl.
- Organiseren "gluren bij de burens", mensen en organisaties van elkaar laten leren en inspiratie uitwisselen. Doel is dat niet iedereen het wiel zelf uitvindt.
- Actief meedenken met concrete inhoudelijke doelen en normen voor klimaatadaptatie.
- Ervaringen met gerealiseerde maatregelen delen.
- WBS in de praktijk brengen door dit in heel NL te gaan toepassen. Doel IenW helpt daarbij.
- Een groen blauw coach worden om inwoners te helpen bij klimaatbestendig privéterrein.
- Mijn project en vooral slechte uitslagen met collega's bespreken en sneller schakelen, adapteren, implementeren.
- Nieuwe wijken: stimuleer groene daken voor vasthouden regenwater en isolatie.
- Via impulsregeling klimaatadaptatie geef ik financiering voor KA maatregelen door gemeenten.
- Sterk stimuleren van berging van water en hergebruik hiervan. Hiermee zowel een bijdrage leveren aan wateroverlast als droogte.
- In elk advies de meerwaarde in klimaatadaptatie en duurzaamheid uitlichten + win win kansen aanstippen.
- Alles elektrisch.
- Praktische kennis voor stedelijk gebied. Verbinding maken met bovenregionale oplossingen. Stoppen met fossiel.
- Vandaag de hele dag hetzelfde wegwerpbeertje gebruiken en in de toekomst altijd eigen beker meenemen.
- Fungeren als kitmiddel tussen schijnbaar tegenstrijdige belangen.
- Met beleid en DP zoetwater : transitie belonen, helpen. Dode wegen blokkeren. Wenkend perspectief. Hoe anders voor verliezers en te helpen om transitie te maken (in beperkte mate).
- Conflicten agenderen.
- Klein beginnen, het gesprek dagelijks voeren met collega's om bewustzijn te creëren.
- Beeld maken hoe mooie eigen leefomgeving kan zijn in 2050.
- Veel meedenken in gemeente / regio , meer samenwerken met klimaatadaptatie.
- Helpen inzicht geven en gesprek erover hebben.
- Werken aan een visievorming per gebied, adaptatie strategie en regie pakken.
- Rekken aan thema meerlaags veiligheid.
- Nederland informeren over droogte nu en in de toekomst.
- Ideeën blijven aandragen voor klimaat adaptieve maatregelen, ook tegen de regels in.
- Bijdragen aan een integrale benadering van de ruimte om deze klimaatbestendiger te maken.
- Verliezen wordt gezien vanuit huidig perspectief ipv toekomstige situatie. We moeten helder maken hoe de toekomst eruit ziet als we niks doen. Toekomst voortellen met bewoners in de praktijk. Communicatie.

- Bijdragen aan simpele besluitvormingsprocedures inhoud en proces.
- Bij mijn programma manager, wethouder en collega's het belang van klimaat adaptief handelen onder de aandacht blijven brengen.
- Alle regenpijpen in Utrecht doorzagen.
- Kennis delen van succesvolle projecten.
- Goed luisteren naar wat de ander zegt.
- Verhaal vertellen, het verlangen delen. Leefbare wereld van mijn kinderen.
- In de wijk regenpijpen ontkoppelen, waterinfiltratie.
- In werk en privé focus op de kansen en voordelen van circulair en klimaatbestendig.
- Boeren ondersteunen met het plaatsen van stuwtjes.
- Leren van het verleden toen de mens in NL eeuwenlang water en bodem sturend leefde en handelde.
- Duidelijk maken dat hoeveelheid zoetwater eindig is.
- Gepaste kennis / methodieken delen met netwerk (de doeners bereiken dus).
- Meer ruimte om water vast te houden en op te slaan.
- Faciliteren van meer heggen en hagen in het landschap zodat de kleine waterkringloop wordt versterkt.
- Slim en adaptief watermanagement voor klimaatbestendige zoetwatervoorziening landelijk en regionaal.
- Vanuit mijn bestuurlijke rol blijven stimuleren en kennis overdragen. Bewustwording creëren.
- Kennis ontwikkelen over concrete gevolgen zoetwater beschikbaarheid (oppervlaktewater) op ons gebied en huidige functies als basis voor te ontwikkelen transitie pad.
- Met collega's regelmatig het gesprek aan gaan over wat klimaatbestendig is.
- Kijk wat er gebeurt in de wereld en leer daarvan.
- Het eerlijke maar ook pijnlijke verhaal bespreken met burens en in projecten.
- Middels praktijkgericht onderzoek en onderwijs; kennisdelen met de praktijk, onderzoek doen naar werkelijke praktijk opgaven; huidige en toekomstige generatie opleiden voor praktijk. Vanuit gedeelde kennisagenda en gezamenlijke learning communities of practise.
- Mijn aardwetenschappelijke kennis benutten bij ruimtelijke ontwikkelingen, waar woningbouw in elk geval een van de opgaven is (naast natuur, klimaatadaptatie, energie, etc).
- Als adviseur water kan ik vanuit mijn positie plannen maken gebaseerd op extreme situaties zodat we voorbereid zijn op het ergste.
- Een overheid, een gedeeld belang.
- Partijen samenbrengen en de dialoog starten. En met deze info integraliteit bewerkstelligen.
- Opstarten klimaat analyse midden Limburgse en Brabantse kanalen. Hoe houden we het gebied rondom de kanalen ook in de toekomst functioneel (en welke functie dan).
- Koplopers en platform geven zodat we (snel) van elkaar kunnen leren en niet het wiel steeds opnieuw uitvinden.
- Van water afvoeren naar water vasthouden. Sloten omvormen naar wadi's . goed voor infiltratie groen blauw en biodiversiteit.
- Bijeen brengen van (natuur) beheerders en (mede) overheden voor uitwisseling van goede (en minder geslaagde) voorbeelden van klimaat adaptieve natuur.
- Groen dak op mijn schuur.
- Zelf klimaatmaatregelen in huis nemen, laat zien hoe het helpt, goede voorbeeld geven, begin bij jezelf.
- In je eigen buurt en straat op de zeepkist en goede voorbeeld geven (5x)
- In mijn eigen tuin grindkoffers en waterton (4x)
- Douche zandloper gebruiken (3x)
- Buurt acties groen in de tuinen.
- Alleen kopen wat je nodig hebt.
- Durven actie te nemen.
- Niet meer vliegen.
- Meer bomen geen planten.
- Planten op balkon.
- Op een partij stemmen die zich inzet voor een klimaatbestendige toekomst.
- Alle kleine beetje tellen, minder vlees, minder verspillen.

- Water opvangen bij de doucht en gebruiken voor de tuin.
- Groene parkeerplaats in mijn tuin.
- Lokale producten gebruiken.
- Minder consumeren en lokaal consumeren.
- App in buurtapp sturen om aan de slag te gaan.
- Verhuizen naar hoge zandgronden.
- Mijn bos verloofen.
- Electriscie auto opladen met mijn zonnepanelen.
- Niet meer ver op vakantie gaan.
- Met fietsvakantie en treinvakantie en kamperen.
- Alleen lokaal voedsel samen met buurt verbouwen, zelfvoorzienend zijn.
- Meer kleinere huizen minder troep meer park.
- Huis verduurzamen minder vlees meer met de fiets.
- Met seizoenen mee koken.
- Niet vliegen, geen minder vlees.
- Tuin en huis klimaatbestendig.
- Bewuste consumptie (minder vlees, niets weggooien).
- Kleine afstanden met fiets.
- Eigen regenpijp afkoppelen.
- Het kan ook met iets minder.
- Veganistisch eten.
- Tegels uit de tuin, groen ervoor terug.
- Dag lang wc doorspoelen met handmatig gevuld waterreservoir.
- Andere motiveren om in actie te komen.
- Kiezen voor een carrière in het klimaatbestendig maken van NL.
- Veganistisch worden, tegels wippen, tweedehandskleding, geen kinderen krijgen, geen auto kopen.
- Minder praten meer doen.
- Vasthouden en bergen water als meetbaar doel.
- Gezamenlijke samenwerking.
- Politieke verantwoording beleid langjarig ipv 4 jaar, Henk Bleker ter verantwoording roepen.
- Grondwaterherstel.
- Practise what you preach met name op plekken waar draagvlak zeer laag is. Juist daar heeft het zin.
- Mobiliteit keuzes mogelijk maken. Verharding: vervangen door groen en water. Beleid: integreren ipv versnipperen.
- Living labs langs de hele rivier (geul in ieder geval) wat werkt, wat niet? Opschalen.
- Volgende kennisdag op de A12.
- Op de A12 gaan liggen.